

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 30 października 2009 r.

**Pan
Kazimierz Górski
Prezydent
Miasta Sosnowiec**

LKA-410-14-03/2009
P/09/134

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach skontrolowała Urząd Miasta w Sosnowcu², w zakresie gospodarowania w latach 2006 – 2008 stałymi odpadami komunalnymi, w tym zwłaszcza ulegającymi biodegradacji.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 1 lipca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania Urzędu w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

1. Stwierdzono niezadowalający postęp we wprowadzaniu na terenie gminy selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, stwarzający zagrożenie nieosiągnięcia w 2010 r., zakładanego w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami³ i Planie Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca⁴, poziomu tej zbiórki i założonego ograniczenia składowania odpadów komunalnych, w tym zwłaszcza ulegających biodegradacji na składowiskach.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”

² Zwany dalej „Urzędem”

³ Zwanego dalej „KPGO”

⁴ Zwanego dalej „PGO”

Spowodowane to było nie zrealizowaniem większości ustalonych w PGO zadań, dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi.

W latach 2004 – 2008 nie podjęto m.in. budowy: sortowni odpadów, kompostowni odpadów zielonych i organicznych pospożywczych, gminnego punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych z gospodarstw domowych i magazynu odpadów niebezpiecznych, zakładu demontażu odpadów wielkogabarytowych i punktu zbiórki odpadów remontowo-budowlanych. Nie dokonano również zakupu worków i pojemników do selektywnej zbiórki odpadów organicznych – ulegających biodegradacji oraz nie wdrożono w pełnym zakresie systemu zbiórki tych odpadów.

Niewykonanie zadań inwestycyjnych Zastępcy Prezydenta wyjaśniał niepodjęciem realizacji programu „Budowa Kompleksowego Systemu Gospodarki Odpadami w Sosnowcu”, z uwagi na niezakwalifikowanie go w 2006 r. do dofinansowania z Funduszu Spójności. Niedokonanie z kolei zakupu urządzeń do gromadzenia odpadów ulegających biodegradacji oraz niepodjęcie ich zbiórki Zastępcą Prezydenta wyjaśniał brakiem możliwości unieszkodliwiania tych odpadów, w sposób inny niż składowanie, z uwagi na niewyrażenie zainteresowania ich przerobem przez trzy kompostownie (w Katowicach, Dąbrowie Górniczej i w Sosnowcu), do których stosowne zapytania skierowano w lutym 2009 r.

NIK, mając na uwadze, że na terenie województwa śląskiego funkcjonuje kilka kompostowni odpadów, ocenia krytycznie ograniczenie przez Urząd zbierania informacji w sprawie możliwości przerobu odpadów ulegających biodegradacji do trzech podmiotów.

Wskutek powyższego na terenie gminy:

- do czerwca 2009 r. nie uruchomiono, założonego w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy⁵, systemu selektywnej zbiórki odpadów organicznych ulegających biodegradacji. W konsekwencji masa zebranych w 2008 r. na terenie gminy odpadów, ulegających biodegradacji (766 Mg) stanowiła tylko 5,3 % masy tych odpadów, jaka według PGO ma być zebrana i poddana odzyskowi w 2010 r.;
- poziom selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w 2006 r., wynoszący 6,5 %, obniżył się do 4,2 % w 2008 r. (zmalął ilość frakcji zbieranych selektywnie z 4 042,4 Mg w 2006 r. do 2 274,9 Mg w 2007 r. i 3 137,3 Mg w 2008 r.). Odnotowany w 2008 r. poziom tej zbiórki był ponad 2 - krotnie niższy od poziomu zakładanego do osiągnięcia w KPGO w 2010 r. (10,0 %) Z powodu braku danych nie

⁵ Zwanego dalej „regulaminem utrzymania czystości”

można było ocenić, jaką część mieszkańców Gminy objęto selektywną zbiórką odpadów. Z uwagi na fakt, że 7 z 12 przedsiębiorców prowadzących w latach 2006 – 2008 na terenie gminy selektywną zbiórkę odpadów, kierowało je w części lub w całości na składowiska (co tłumaczono ich zanieczyszczeniem), udział odpadów poddawanych unieszkodliwianiu (w sposób inny niż składowanie) lub odzyskowi, według danych Urzędu kształtował się w 2008 r. na poziomie 1,2 %;

- w latach 2006 - 2008 wzrosła o 19,6 % ilość odbieranych w sposób zorganizowany odpadów komunalnych z 62 006 Mg do 74 159 Mg,. Równocześnie wzrosła o 23,5 % ilość odpadów zdeponowanych na składowiskach, a ich udział w ogólnej ilości zebranych odpadów, wynoszący 93,9 % w 2006 r., wzrósł do 97,0 % w 2008 r.

NIK, uwzględniając uzyskiwane rezultaty w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy, zwraca uwagę, że zapewnienie warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania wszystkich odpadów komunalnych, w tym ograniczenia składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, a także zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji oraz urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych (albo zapewnienie warunków do budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych przez przedsiębiorców) należy do obowiązkowych zadań własnych gmin w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, określonych w art. 16 a pkt 2 i pkt 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach⁶.

W związku z tym istnieje potrzeba dostosowania warunków zbierania wszystkich odpadów komunalnych na terenie Gminy do przepisów określonych w art. 10 ust. 1 ustawy o odpadach oraz do wymogów ustalonych w planach gospodarki odpadami (krajowym, wojewódzkim, gminnym), w tym zwłaszcza w zakresie działań zmierzających do realizacji, określonego w art. 16 a pkt 4 ww. ustawy oraz w dyrektywie Wspólnot Europejskich 1999/31/WE⁷, obowiązku ograniczenia do końca 2010 r. masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych do składowania - do nie więcej niż 75 % wagowo w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r., co w przypadku gminy Sosnowiec oznacza konieczność zbiórki i poddania recyklingowi ponad 14 tys. Mg takich odpadów.

2. Do czerwca 2009 r. nie zaktualizowano PGO, co stanowiło niedopełnienie obowiązku określonego w art. 14 ust. 14 ustawy o odpadach, stanowiącego, że plany gospodarki

⁶ Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 ze zm., zwanej dalej „ustawą o odpadach”.

⁷ Rady z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. Urz. WE L 182 z 16.07. 1999, str. 1)

odpadami podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata. Uwzględniając termin uchwalenia PGO, jego aktualizacja należało dokonać do stycznia 2008 r. Stwierdzono, że Urząd dopiero w grudniu 2008 r. podpisał umowę o wykonanie aktualizacji PGO, a 9 kwietnia 2009 r. opracowany projekt skierowano do zaopiniowania przez Zarząd Województwa i Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej. Wobec powyższego, zdaniem NIK, nie można się zgodzić z wyjaśnieniami Zastępcy Prezydenta, że opóźnienie w uchwaleniu aktualizacji PGO spowodowane było oczekiwaniem na uchwalenie aktualizacji Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami, co nastąpiło 29 kwietnia 2009 r. i na określenie przez Górnośląski Związek Metropolitalny planowanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi oraz opracowanie dokumentów koniecznych dla uzyskania dofinansowania projektu *„System gospodarki odpadami dla miast Górnośląskiego Związku Metropolitalnego wraz z budową zakładów termicznej utylizacji odpadów”*.

3. Rada Miejska w dniu 22 stycznia 2006 r. podjęła uchwałę w sprawie: regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Sosnowca. Wojewoda Śląski w rozstrzygnięciu nadzorczym z dnia 1 marca 2006 r. stwierdził nieważność tej uchwały. Kolejną, obowiązującą aktualnie uchwałę Nr 901/LI/06 w sprawie ww. regulaminu Rada Miejska podjęła w dniu 27 kwietnia 2006 r., a zatem z opóźnieniem 104 dni po terminie określonym w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw⁸.
4. Nieuchwalenie przez Radę Miejską do dnia 17 czerwca 2009 r. górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi świadczone przez przedsiębiorców w zakresie odbierania odpadów komunalnych, wymaganych postanowieniami art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁹, pomimo że obowiązek ich uchwalenia obowiązuje od dnia 13 października 2005 r. Powyższe wynikało z nieprzedłożenia Radzie Miejskiej przez Prezydenta Miasta projektu stosownej uchwały. Zdaniem NIK, stanowisko Pana Prezydenta, że obowiązujące przepisy nie precyzują terminu uchwalenia górnych stawek opłat, nie usprawiedliwia tak długiego okresu opracowywania i przyjęcia powyższych uregulowań, zwłaszcza że przepisy te mają zachęcać właścicieli nieruchomości do selektywnej zbiórki odpadów.

⁸ Dz. U. Nr 175, poz. 1458 ze zm., zwanej dalej „ustawą z 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach”.

⁹ Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm., zwana dalej „ustawą o utrzymaniu czystości”

Z analizy stosowanych w latach 2006 - 2008 przez przedsiębiorców jednostkowych stawek opłat za odbiór niesegregowanych odpadów komunalnych wynika, że w przypadku pojemników o pojemności do 140 l i 240 l, wzrosły one o 48 - 94 %.

5. Podanie do publicznej wiadomości przez Prezydenta Miasta w dniu 11 sierpnia 2006 r., tj. 120 dni po terminie (13 kwietnia 2006 r.), wynikającym z art. 10 ust. 2 ustawy z 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach, wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, zgodnie z art. 7 ust. 3 a (w brzmieniu obowiązującym do 31 lipca 2009 r.) ustawy o utrzymaniu czystości. Zastępca Prezydenta, jako przyczynę nieterminowej realizacji tego obowiązku, podał późne (27 kwietnia 2006 r.) uchwalenie regulaminu utrzymania czystości, co zdaniem NIK nie może stanowić uzasadnienia dla niedotrzymania ustawowego terminu opublikowania tych wymagań.

Ponadto, stwierdzono naruszenie przez Prezydenta Miasta postanowień art. 10 ust. 4 ustawy z 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach, w związku z niewygaszeniem z urzędu bez odszkodowania zezwolenia na odbiór odpadów komunalnych jednemu z czterech przedsiębiorców, który w wymaganym terminie do 10 lutego 2007 r. nie złożył wniosku o zmianę posiadanego zezwolenia. Pan Prezydent, poinformowany o powyższym w trybie art. 51 ust. 4 ustawy o NIK, w dniu 12 czerwca 2009 r. wszczął z urzędu postępowanie w sprawie wygaszenia przedmiotowego zezwolenia.

6. Dopuszczenie do prowadzenia, w latach objętych kontrolą, przez pięciu przedsiębiorców - przez okres od 2,5 do 21,5 miesięcy - działalności bez posiadania wymaganego zezwolenia, co stanowiło naruszenie art. 7 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości.

Urząd, pomimo posiadania informacji o powyższym fakcie, podjął działania interwencyjne tylko w stosunku do dwóch przedsiębiorców, a mianowicie: jednego z nich poinformowano telefonicznie o konieczności uzyskania zezwolenia, a w dniu 9 czerwca 2009 r. pisemnie zwrócono się do drugiego przedsiębiorcy z wnioskiem o wyjaśnienie, na jakiej podstawie prowadzi swoją działalność. Natomiast, wobec pozostałych przedsiębiorców nie podjęto żadnych działań. Mając na uwadze przepisy art. 10 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości, stanowiące że prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów bez wymaganego zezwolenia stanowi wykroczenie podlegające karze grzywny lub aresztu, NIK uznaje za niedostateczne działania Urzędu wobec wspomnianych przedsiębiorców.

7. Wydawanie, w latach 2006 – 2008, zezwoleń na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na podstawie wniosków przedsiębiorców nie spełniających wymogów określonych w art. 8 ustawy o utrzymaniu czystości oraz w opublikowanych przez Prezydenta Miasta 11 sierpnia 2006 r. wymaganiach, jakie winien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia. Analiza 29 wniosków wykazała, że:

- w sześciu nie udokumentowano gotowości przyjęcia odpadów przez przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, co stanowiło naruszenie postanowień art. 8 ust. 2 ww. ustawy,
- w jednym brak było zaświadczenia o braku zaległości w zapłacie składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz w jednym brak było informacji przedsiębiorcy o proponowanych zabiegach z zakresu ochrony środowiska i ochrony sanitarnej planowanych po zakończeniu działalności, co stanowiło naruszenie postanowień odpowiednio art. 8 ust. 1 a i art. 8 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy,
- niespełnienie w 17 wnioskach części wymogów opublikowanych przez Prezydenta Miasta, poprzez m.in. brak w nich udokumentowania posiadania przez wnioskodawców bazy transportowej wyposażonej we wszystkie elementy wskazane w wymaganiach, załączanie dokumentacji zdjęciowej taboru samochodowego, częściowo lub w ogóle nie korespondującej z załączonymi kserokopiami dowodów rejestracyjnych taboru, jaki miał być wykorzystywany przez przedsiębiorcę.

Powyższych nieprawidłowości, zdaniem NIK, nie usprawiedliwiają w pełni złożone przez Zastępcę Prezydenta wyjaśnienia dotyczące: załączania dokumentacji fotograficznej taboru samochodowego mającej służyć stwierdzeniu odpowiedniego oznakowania nazwą lub logo przedsiębiorcy, trudności ze zbieraniem odpadów metalowych z powodu opróżniania pojemników przez „zbieraczy” oraz ich nagminną dewastacją i stwierdzenie, że w przypadku braku jednoznacznego wskazania w złożonych wnioskach miejsc do mycia pojemników na odpady, podlegają one okresowym zabiegom dezynfekcji i mycia na terenie bazy przedsiębiorcy.

8. Prowadzenie niektórych postępowań administracyjnych, w zakresie wydawania przedsiębiorcom zezwoleń na odbiór odpadów od właścicieli nieruchomości, a także zezwoleń na zbieranie, transport lub odzysk odpadów komunalnych, z przekroczeniem

terminów określonych w art. 35 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁰.

Spośród 29 postępowań administracyjnych, dotyczących wydawania zezwoleń na odbiór odpadów od właścicieli nieruchomości, naruszenie postanowień art. 35 § 1 ustawy kpa stwierdzono w ośmiu przypadkach, w których wydanie zezwolenia nastąpiło po upływie od 27 do 30 dni od daty uzupełnienia wniosku przez wnioskodawcę. Analiza z kolei 17 decyzji o zezwoleniu na zbieranie, transport lub odzysk odpadów komunalnych wykazała, że wydawano je w terminie od 2 tygodni do 5 miesięcy, przy czym w terminie dłuższym niż jeden miesiąc wydanych zostało osiem, z tego cztery w terminie dłuższym niż 2 miesiące, a więc z przekroczeniem terminów określonych w art. 35 § 3 kpa. W toku tych postępowań, mimo wynikającego z art. 36 kpa obowiązku, nie wskazywano wnioskodawcom nowego terminu załatwienia spraw. Przekazanie stronom ww. postępowań do wiadomości kopii pism dotyczących przekazania sprawy pomiędzy komórkami Urzędu, zdaniem NIK, nie stanowiło realizacji ww. obowiązku.

Nieterminowego i nieprawidłowego prowadzenia postępowań nie usprawiedliwiają w pełni, podnoszone przez I Zastępcę Prezydenta i Naczelnika WŚR kwestie braków kadrowych, absencji pracowników oraz zajmowania się pracownikami innymi pilnymi zadaniami bieżącymi.

9. Prowadzenie od 2006 r. ewidencji umów zawartych przez właścicieli nieruchomości z przedsiębiorcami na odbieranie odpadów komunalnych, wymaganej art. 3 ust. 3 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości, w sposób który nie zapewniał sprawowania kontroli wypełniania przez tychże właścicieli ustalonych obowiązków w zakresie gromadzenia oraz przekazywania odpadów komunalnych uprawnionym przedsiębiorcom.

Przedmiotową ewidencję prowadzono początkowo w formie papierowej, a od września 2008 r. przy wykorzystaniu programu komputerowego EKOKOSZ, do którego jednak do czerwca 2009 r. nie wprowadzono danych o umowach zawartych z właścicielami nieruchomości przez 5 spośród 14 przedsiębiorców prowadzących na terenie gminy działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych.

Stwierdzono ponadto, że przy zakładaniu przedmiotowej ewidencji Urząd nie egzekwował od przedsiębiorców wypełniania, określonych przepisami obowiązków w zakresie przekazywania wykazów umów zawartych z właścicielami nieruchomości. Nie uzyskał bowiem od 5 z 16 przedsiębiorców, posiadających w 2005 r. zezwolenia na

¹⁰ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

odbiór odpadów komunalnych na terenie gminy, wykazów umów wymaganych zgodnie z postanowieniami art. 10 ust. 6 ustawy z 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach (dalszych 6 przedsiębiorców zrealizowało ten obowiązek z opóźnieniem od 2 do 56 dni w stosunku do ustalonego ww. przepisem terminu). W okresie późniejszym nieskutecznie egzekwowano realizację obowiązku, określonego w art. 9 a ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości, dotyczącego przekazywania w terminie do 15 dnia po upływie każdego miesiąca wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi w poprzednim miesiącu zawarto umowy na odbieranie odpadów komunalnych lub z którymi umowy rozwiązano lub wygasły. Spośród 16 przedsiębiorców odbierających odpady komunalne, w latach objętych kontrolą, wymagane wykazy terminowo przekazywało Prezydentowi tylko trzech. W przypadku pozostałych, od 5,5 % do 80,0 % ich wykazów przekazano Prezydentowi z opóźnieniem od 1 do 73 dni. Dyscyplinujące działania Urzędu wobec przedsiębiorców, nie wywiązujących się z terminowego przekazywania przedmiotowych wykazów, polegały na skierowaniu w lutym 2006 r. pism przypominających im o tych obowiązkach.

Braku wiedzy o właścicielach nieruchomości nie mających podpisanych umów z przedsiębiorcami na odbiór odpadów komunalnych, zdaniem NIK, nie rekompensowały w pełni działania Straży Miejskiej w zakresie kontroli przestrzegania przez właścicieli nieruchomości postanowień regulaminu utrzymania czystości, w wyniku których w latach 2006 - 2008 udzielono 2 211 pouczeń, nałożono 119 mandatów karnych i wszczęto 22 postępowania zmierzające do skierowania wniosków o ukaranie do właściwego sądu.

Pan Prezydent w wyjaśnieniach z dnia 30 czerwca 2009 r., powołuje się na wspomnianą wcześniej niekompletną ewidencję oraz ewidencję PESEL, z której wynika, że wg stanu na 15 maja 2009 r. zorganizowaną zbiórką odpadów objętych było 93,8 % mieszkańców gminy.

Zdaniem NIK, stwierdzony w toku kontroli stan zwiększał ryzyko nielegalnego pozbywania się odpadów komunalnych przez właścicieli nieruchomości do środowiska, czego potwierdzeniem były np. trzy dzikie wysypiska (przy ul. Kalinowej, ul. Bronowej i w pobliżu ul. Chemicznej), na których w czasie kontroli znajdowały się odpady komunalne i remontowe, pomimo że dwa z nich były już wcześniej likwidowane.

- 10.** Na stronie internetowej Urzędu¹¹ mieszkańcom Sosnowca udostępniono informacje o znajdujących się na terenie Gminy firmach zbierających zużyty sprzęt elektryczny

¹¹ Zakładka Ochrona środowiska > Utylizacja starego sprzętu. Na dzień 27 października 2009 r.: www.sosnowiec.pl/strefa_mieszkanca/artykuly/id,165,oddaj_zuzyty_sprzet.html

i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych. W wykazie tym podano m.in. nazwy firm nie wpisanych do rejestru, prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ), na podstawie art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym¹², udostępnionego jako „Rejestr przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego” na stronie internetowej GIOŚ na mocy art. 12 ust. 2 tej ustawy. Jak ustalono w ww. rejestrze, publikowanym na stronach internetowych GIOŚ, nie było wpisanych 3 z 34 firm umieszczonych (wg stanu na 22 kwietnia 2009 r.) na stronie internetowej Urzędu w wykazie zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

11. Niepodejmowanie stosownych działań wobec przedsiębiorców, którzy przedkładali nieterminowo lub nie składali wymaganych przepisami art. 9 a ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości, informacji rocznych o masie odebranych odpadów komunalnych i sposobach ich zagospodarowania.

Spośród przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, przedmiotowych informacji nie złożył w 2006 r. jeden przedsiębiorca (spośród 12), a za 2008 r. dwa podmioty (spośród 16). Z kolei spośród 46 informacji przedłożonych w latach 2006 – 2008 Prezydentowi przez podmioty prowadzące ww. działalność - 63,0 % ich wpłynęło z opóźnieniem, w stosunku do wymaganego terminu, wynoszącym od 1 do 323 dni (z tego 39,0 % z opóźnieniem większym niż 10 dni). Pomimo, że nieskładanie ww. informacji stanowiło naruszenie przez przedsiębiorców warunków wydanych im zezwoleń, jedynym działaniem podjętym przez Urząd było kierowanie do nich pism przypominających o konieczności składania informacji rocznych. Zgodnie z art. 76 pkt 6 ustawy o odpadach niewykonywanie obowiązku przekazywania ww. informacji (zawierających rzetelne dane) lub wykonywanie go nieterminowo stanowi wykroczenie.

Ponadto, NIK zwraca uwagę na brak weryfikacji danych zawartych w ww. informacjach przez odpowiedzialne komórki. M.in. z informacji uzyskanej w toku kontroli od Miejskiego Zakładu Przetwarzania Odpadów Komunalnych Lipówka II wynikało, że odebrał on od firmy „Remondis” w latach 2007 i 2008 odpowiednio 32,36 Mg i 130,98 Mg odpadów grupy 20 02 01, podczas gdy przedsiębiorca ten, w złożonych Prezydentowi informacjach rocznych za lata 2007 i 2008, wykazał że przekazał przedmiotowemu odbiorcy kilkukrotnie wyższe ilości odpadów (odpowiednio 161,3 Mg i 282, 7 Mg).

¹² Dz. U. Nr 180, poz. 1495 ze zm., zwanej dalej „ustawą o zużytym sprzęcie elektrycznym”.

Brak części informacji rocznych od przedsiębiorców, nieujmowanie w nich wszystkich danych oraz nieprzewodzenie ich weryfikacji, zdaniem NIK, powodowało, że Urząd nie dysponował rzetelnymi danymi o ilości zbieranych odpadów komunalnych, w tym zbieranych selektywnie, oraz o sposobie ich zagospodarowania.

Równocześnie Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia:

1. Terminowe uchwalenie Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Sosnowca na lata 2004 - 2015, a także terminowe sporządzenie i przedłożenie Radzie Miejskiej i Zarządowi Województwa sprawozdania z realizacji PGO za lata 2004 – 2006, wymaganego postanowieniami art. 14 ust. 13 pkt 1 ustawy o odpadach.
2. Przeprowadzenie w 2008 r., na podstawie art. 8 b ust. 1 i ust. 5 ustawy o utrzymaniu czystości, kontroli działalności 8 przedsiębiorców prowadzących odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Pięciu przedsiębiorców, których działalność prowadzono niezgodnie z warunkami określonymi w wydanych im zezwoleniach, zostało wezwanych do zaniechania tych naruszeń.
3. Zapewnienie specjalistycznych szkoleń pracownikom zajmującym się realizacją zadań, dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi oraz podejmowanie działań edukacyjnych i promocyjnych, dotyczących m.in. udziału w finansowaniu kampanii edukacyjno - informacyjnej, organizowaniu dla mieszkańców gminy spotkań i konkursów o tematyce ekologicznej i prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi oraz publikowanie w prasie lokalnej i regionalnej artykułów prasowych, nawiązujących m.in. do problematyki selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. **Podjęcie działań organizacyjnych w celu zapewnienia terminowego wykonywania zadań dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi, wynikającymi z przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz planu gospodarki odpadami, a w szczególności w zakresie rozwijania na terenie gminy systemu selektywnej zbiórki odpadów, w tym zwłaszcza biodegradowalnych.**
2. **Wprowadzenie do ewidencji umów zawartych przez właścicieli nieruchomości na odbieranie odpadów komunalnych danych od wszystkich przedsiębiorców oraz zapewnienie bieżącego jej aktualizowania.**
3. **Przedłożenie Radzie Miejskiej projektu uchwały o wysokości górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za odbieranie odpadów komunalnych.**

- 4. Wydawanie decyzji zezwalających na odbiór odpadów komunalnych na podstawie kompletnych wniosków przedsiębiorców.**
- 5. Egzekwowanie od przedsiębiorców, prowadzących działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, rzetelnego wypełniania obowiązków w zakresie sporządzania rocznych informacji o ilości i rodzajach zbieranych odpadów komunalnych i sposobach ich zagospodarowania, a także terminowego przekazywania wykazów właścicieli nieruchomości, z którymi zawarto umowy na odbieranie odpadów komunalnych, umowy rozwiązano lub wygasły.**
- 6. Ujmowanie na stronie internetowej Urzędu w wykazie przedsiębiorców zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, wyłącznie uprawnionych podmiotów.**
- 7. Zapewnienie terminowego prowadzenia postępowań administracyjnych, a w przypadkach uzasadniających przedłużenie określonego w art. 35 k.p.a. terminu załatwienia sprawy, zawiadamianie strony z podaniem przyczyn zwłoki i wskazaniem nowego terminu załatwienia sprawy.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezydenta, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.